

Βιβλίο

«Ιστοριογραφώντας τη Λεμεσό»

με την
Ιάνθη Παπαδήμα

ΔΗΜΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ – ΜΟΥΣΕΙΟ & ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΛΕΤΩΝ

«ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΛΕΜΕΣΟ»

Πρακτικά 1ου Επιστημονικού Συμποσίου
Προφορικής Ιστορίας 2005

Έκδοση Κέντρου Μελετών

Τα Πρακτικά του Πρώτου Επιστημονικού Συμποσίου Προφορικής Ιστορίας που διοργάνωσε το 2005 το Πατάχειο Ιστορικό Αρχείο – Μουσείο και Κέντρο Μελετών δημοσιεύθηκαν πρόσφατα από τις Εκδόσεις του Δήμου Λεμεσού. Με θέμα «Ιστοριογραφώντας τη Λεμεσό» και ειδικό θέμα «Ο Ήχος της Πόλης», ο τόμος συγκεντρώνει καταθέσεις ανθρώπων προερχόμενων από ένα ευρύ φάσμα ειδικοτήτων, με κοινή συνίστωση την αγάπη

προς την πόλη τους και τη γνήσια επιθυμία να συνθέσουν με το μεράκι και τις γνώσεις τους, το ιστορικό-κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο σμιλεύτηκε η ιδιαιτερή της φυσιογνωμία. Με την πολυσυλλεκτικότητα των κειμένων και τις προσωπικές μαρτυρίες των ομιλητών, τα πρακτικά του Συμποσίου ξεφεύγουν από τα τυποποιημένα πλαίσια επίσημων ομιλιών και αποκτούν ξεχωριστό ενδιαφέρον. Τόσο όσον αφορά στη συμβολή τους στη συλλογή ιστορικών

Τα Πρακτικά του 1^{ου} Επιστημονικού Συμποσίου Προφορικής Ιστορίας του Πατάχειου Ιστορικού Αρχείου – Μουσείου και Κέντρου Μελετών

πληροφοριών, όσο και στις κρίσιμες και συχνά αιχμηρές παρατηρήσεις σε σχέση με τη μελλοδική εξέλιξη της Λεμεσού, τα κείμενα δεν περιορίζονται σε απλές θεωρητικολογίες αλλά προσφέρουν βάσεις στις οποίες οι μελλοντικές έρευνες για την πόλη μας μπορούν να θεμελιωθούν. Επιπρόσθετα, παρουσιάζεται μια συνοπτική ιστορική αναδρομή στην εξέλιξη της καθιέρωσης των καντάδων ως 'ήχου της πόλης' και της σημασίας της υιοθέτησης του δυτικότροπου αυτού μουσικού είδους από μια Μεσογειακή πόλη, διανοημένη από προσωπικά βιώματα παλαιότερων καρναβαλιστικών εορτασμών. Η έκδοση των πρακτικών του Πρώτου Επιστημονικού Συμποσίου πραγματοποιεί με τον καλύτερο τρόπο τη διακήρυξη του Αρχείου «Διασώζουμε το παρελθόν της πόλης για το μέλλον της».

Στον τόμο περιλαμβάνονται κείμενα των: Μάνου Χαριτάτου, Πέτρου Παπαπολυβίου, Φοίβου Σταυρίδη, Αριστέδη Κουδουνάρη, Τάσου Ανδρέου, Τίτου Κολλώτα, Κίμωνα Χαραλαμπίδη, Χριστάκη Σαββίδη, Μιχάλη Πιτσιλλίδη, Χριστάκη Σεργίδη, Μάριου Τόκα, Λάλλου Γιωργαλλήτου, Κύπρου Τόκα, Αγγελίνας Σωτηρίου, Λένιας Φραγκουίδης, Γιαννάκη Ποταμίτη, Παναγιώτη Μανδαλιού, Έλενας Λαμάρη, Μέναν Σαββίδη-Θεοδοσίου, Πίτσας Γαλάζη, Ανταγόνης Σολωμωνίδου Δρομισιώτου, Σπύρου Δημητριάδη και Sebough Voskeritchian.

Τον τόμο επιμελήθηκε η Σαλώνη Παπαδήμα-Σοφοκλέους, ενώ τη γλωσσική επιμέλεια ανέλαβε ο Ανδρέας Μακρίδης.

Αρχείο Παναγιώτη και Φαίδρας Μανδαλιού

Πρώτη επίσημη παρουσίαση

Η πρώτη ετήσια παρουσίαση ενός από τα πιο σημαντικά ιδιωτικά αρχεία στην ευρύτερη Λεμεσό, το αρχείο του Παναγιώτη και της Φαίδρας Μανδαλιού πραγματοποιείται αυτές τις μέρες. Το Αρχείο βιβλιοθήκη περιλαμβάνει συλλογές βιβλίων και αντικειμένων πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και αρχείο των Λεμεσιανών Κανταδόρων.

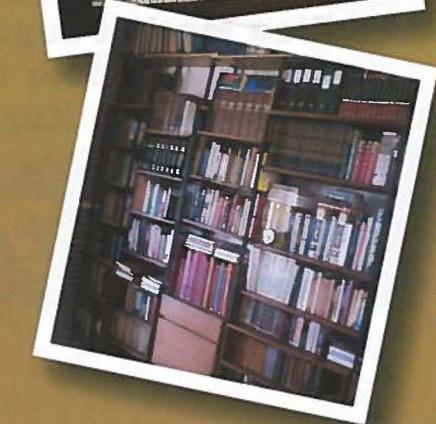
Οι συλλογές και το υλικό της βιβλιοθήκης αρχείου του Παναγιώτη και Φαίδρας Μανδαλιού χρονολογούνται από το 1890, περίοδο κατά την οποία ο Παναγιώτης Χριστοφίδης επανεγκαταστάθηκε στην Λεμεσό από την Αλεξάνδρεια.

Ο Παναγιώτης Χριστοφίδης, λήτρης του πολιτισμού και της ιστορίας, εκλεκτός τραγουδιστής και γλεντζές της εποχής του, που διατηρούσε μεγάλο κουρείο στον παραλιακό δρόμο, απέκτησε μικρή βιβλιοθήκη από αρχαιολογικά, ιστορικά και λαογραφικά βιβλία.

Την αγάπη για γνώση και μάθηση ο Παναγιώτης Χριστοφίδης την μετέδωσε στην κόρη του Καλλιόπη, που με ζήλο συνέχισε την προσπάθεια του πατέρα της για δημιουργία μεγαλύτερης και πλησιότερης βιβλιοθήκης. Η Καλλιόπη Χριστοφίδη παντρεύτηκε τον εμποροπλοίαρχο Μιχάλη Μανδαλιό από τη Σύμη Δωδεκανήσου. Τον όγκο των βιβλίων και το άλλο υλικό παρέλαβε ο γιος τους Παναγιώτης Μανδαλιός ο οποίος συνεχίζει την συντήρηση, διατήρηση και εμπλουτισμό των συλλογών της βιβλιοθήκης.

Η βιβλιοθήκη αρχείο περιλαμβάνει πέραν των 5 χιλιάδων βιβλίων με διάφορα θέματα και συλλογή δημοσιογραφικού υλικού που πάει πίσω μέχρι το 1878. Πολύ σημαντικό είναι το αρχείο σε σχέση με τους Λεμεσιανούς κανταδόρους. Σ' αυτό υπάρχει καταγραμμένη με μαρτυρίες, φωτογραφίες, φυλλάδια, κοστούμι και στολές η ιστορία των κανταδόρων από τα τέλη του 19ου αιώνα.

Η πρώτη ετήσια παρουσία του της βιβλιοθήκης αρχείου του Παναγιώτη και Φαίδρας Μανδαλιού πραγματοποιείται στις 26 Μαΐου στις 8 το βράδυ στον χώρο που έχει δημιουργήσει ο Παναγιώτης Μανδαλιός με πολύ μεράκι στην οδό Ευαγγελίστριας στα Πολεμίδια. Κύριος ομιλητής στην εκδήλωση θα είναι ο Διευθυντής του Πατίχειου Ιστορικού Αρχαίου και Κέντρου μελετών του Δήμου Λεμεσού, ακαδημαϊκός Μίμης Σοφοκλέους. Θα απευθύνουν χαιρετισμούς ο περιφερειακός διευθυντής της Τράπεζας Κύπρου και ο Δήμαρχος Πολεμιδιών.

Ιστοριογράφοντας τη Λεμεσό μέσα από το αρχείο της πόλης...

Πατίχειο Ιστορικό Αρχείο - Μουσείο και Κέντρο Μελετών του Δήμου Λεμεσού

Δευκαλίων Ιακωβίδης «Ο ρομαντικός»

Ο Δευκαλίωνας Ιακωβίδης, με μαθητές και μαθήτριες του 1955.

Διακρίνονται: Μαρίνα Σαζίδου, Χλόη Χριστοδουλου, Άννα και Τάνια Κυριακίδου, Κατίνα Φασουλιάτου, Δήμητρα Λαΐζου, Ανδρέας Ονηφορού, Ανθίμος Γιαργαλιθίδης, Αυγουστίνος Ποταμίτης, Στέφη Αριστοτέλους, Σάββας Αριστοτέλους,
Φωτ. από το αρχείο του Τότη Μανδουλιού

Ο Δευκαλίων Ιακωβίδης ανήκει σ' αυτό που ονομάζει ο Όμηρος 'βίος' μιας πόλης γιατί με σιωπηλό και χαμηλό τόνο έφερε κάποια πράγματα στη μουσική ιστορία της Λεμεσού και της Κύπρου που αξίζει τον κόπο να τα γνωρίζει κανείς.

Γεννημένος στα 1912 στη Λεμεσό από μουσικοφιλή οικογένεια, καθώς μας δίνει η έρευνα του Τότη Μανδουλιού και της Ιόλης Μουστερή, ο Ιακωβίδης πέτυχε πολλά σημαντικά πράγματα. Απεφοίτησε το 1930 από το Ελληνικό Γυμνάσιο Λεμεσού. Δάσκαλος μουσικής, στο Ελληνικό Γυμνάσιο Λεμεσού, την Εμπορική Ακαδημία, στο Αθηναϊό, αλλά και την Πάφο στο εκεί Γυμνάσιο είχε την ευκαιρία να διδάξει πολλούς μαθητές. Μικρός, στα 14 του, υπηρξε, μέλος της μονοφωνίας του Δήμου Λεμεσού. Στο Αθηναϊό συνέθεσε μάλλον και τον Ύμνο του σχολείου σε στίχους του Ιατρού Κωστή Κλεοβούλου.

Σπούδασε στο Εθνικό Ωδείο Αθηνών και την Ecole Normal του Παρισιού. Η επαφή του με τη γαλλική μουσική παιδεία είναι εμφανής στο έργο του.

Η δισκογραφική του καριέρα ξεκινάει το 1933 με ένα Tango που είχε τίτλο «Ήταν μια μαγική νυχτιά τ' Απρίλη», που τραγούδησε η Σοφία Βεμπο σε στίχους του Μενεστρέη Παλιό (Γιάννης Χυδироγίου) και εκδόθηκε το 1987 με ένα δίσκο που κυκλοφόρησε η Λυρική Σκηνή Κύπρου με πρωτοβουλία της Ιόλης Μουστερή. Μεχρι τη δεκαετία του 1960 συνέθεσε πολλά έργα για θέατρο.

Η πανελλήνια Μουσική Εταιρεία «Ορφέως» τον κηρύξε επίσημο μέλος της.

Ανέλαβε να ιδρύσει παράρτημα του Εθνικού Ωδείου, πρώτα στην Πάφο και ύστερα στη Λεμεσό. Υπήρξε διευθυντής του παραρτήματος του Εθνικού Ωδείου στην Λεμεσό μέχρι την ημέρα του θανάτου του, το 1990.

Ο Ιακωβίδης έδωσε έμφαση και στο κυπριακό χρώμα, δίνοντας εντοπιότητα σε ένα καθολικό ευρωπαϊκό είδος μελοποιώντας στίχους Κυπριών ποιητών όπως του Μιχάλη Παπαγιάννη, του Άνθου Ροδινού, του Λάβου Φαντάζη. Συνέθεσε πάνω από 50 τέτοια τραγούδια τα οποία εκτελεστήκαν σε διάφορες εκδηλώσεις.

Έργα του βραβεύτηκαν σε διεθνείς διαγωνισμούς όπως το παιδικό χορωδιακό «Το Ποταμάκι» που κέρδισε σε πανελλήνιο διαγωνισμό, «Το Χελιδόνι» που διακρίθηκε στο φεστιβάλ ελαφρού τραγουδιού Βαρκελώνης.

Μελοποίησε διάφορους ποιητές όπως Παλαμά, Παπαντωνίου, Φωτιάδη, Αιμίλιο Σαββίδη κ.ά.